

YTTRANDE

Miljödepartementet

2021-03-22

Dnr LM2020/027539

Yttrande över En översyn av förordningen 2009:907 om miljöledning i statliga myndigheter

Miljödepartementet, M2020/01705

Lantmäteriet har mottagit remissen med begäran om yttrande över den ovan rubricerade rapporten. Vi anser att ansatsen att se över, förenkla och förtydliga syftet med förordningen mot direkt miljöpåverkan är positiv.

Föreskriftsrätt

Att förändra förordningen till en föreskrift är positivt och ökar Naturvårdsverkets möjligheter till att förändra innehållet i förordningen. Lantmäteriet vill påtala vikten av att för många förändringar av t ex nyckeltal kan medföra en ryckighet och en icke kostnadseffektiv miljörapportering.

Uppgifter som får undantas

Ett ökat säkerhetstänk behöver genomsyra miljörapporteringen och Lantmäteriet anser att möjligheten att undanta vissa uppgifter från rapportering är bra.

Fokus på direkt miljöpåverkan

På sid 23 skriver Naturvårdsverket att myndigheter förväntas ta fram egna kriterier för att bedöma vilka miljöaspekter som kan klassas som betydande. Lantmäteriet anser att Naturvårdsverket bör ta fram underlag och stöd för att ta fram kriterier men att varje myndighet själv avgör vilka miljöaspekter som ska klassas som betydande.

Ambitionen att fokusera på direkt miljöpåverkan är bra, Lantmäteriet menar att den indirekta påverkan kan, förutom att rapporteras via miljömålssystemet, införlivas i myndigheternas arbete mot att nå den ekologiska dimensionen i Agenda 2030. Därmed bör staten se över

Lantmäteriet

801 82 Gävle

BESÖKSADRESS: Lantmäterigatan 2 C, Telefon 0771-63 63 63
E-POST: lantmateriet@lm.se, INTERNET: www.lantmateriet.se

möjligheten att införliva indirekt miljöpåverkan i Sveriges genomförande av Agenda 2030.

ISO-standard och handlingsplan

Lantmäteriet ser positivt på att förordningen kommer baseras på ISO 14001 och att krav på miljöcertifiering tas bort. Genom denna förändring kan myndigheter i större utsträckning lägga fokus på de delar inom ett miljöledningssystem som bidrar mest till hållbar utveckling.

Lantmäteriet ser även positivt på att kravet på handlingsplan utgår. En myndighet sätter miljömål utifrån sina betydande miljöaspekter som baseras på direkt miljöpåverkan. En handlingsplan skapas automatiskt då aktiviteter måste kopplas till ett miljömål för att en myndighet ska nå det aktuella målet. Därmed blir kravet på en handlingsplan överflödigt.

Resurshushållning och avfallshantering

Vägvalet att inte ställa krav på olika typer av avfallsstatistik är väldigt positivt då detta är oerhört resurskrävande för myndigheter med ett stort antal kontor. För de myndigheter som mestadels består utav kontorsverksamhet finns det väldigt liten nytta i förhållande till nedlagd tid.

Miljöhänsyn i alla steg av inköpsprocessen

Lantmäteriet anser att Naturvårdsverket bör vägleda vilka typer av krav som ska inkluderas i nyckeltalet "miljökrav".

Lantmäteriet anser att de miljökrav som bör räknas med ska vara av den typ som för utvecklingen framåt och bör vara specifikt kopplat till den aktuella varan eller tjänsten. Naturvårdsverket bör göra en skillnad mellan "grundkrav" (miljöpolicy, miljöledningssystem) och "specifika krav" på en vara (t ex XX gram CO₂/km). Om grundkrav tas med så kan det ge en skev bild över hur mycket miljönytta upphandlingar egentligen medför i praktiken. Viktigare är då, som Naturvårdsverket föreslår, att ställa krav på att myndigheter har ett arbetssätt för att ställa miljökrav på relevanta upphandlingar och vidare ända till uppföljningsfasen.

Administrativa krav

Lantmäteriet anser att ansatsen att inte öka de administrativa kraven är bra och bör genomsyra hela översynen. Samtidigt skriver Naturvårdsverket att nyckeltalet för energianvändning (och dess uppdelning på olika energislag) ska kvarstå trots att myndigheter meddelar att siffrorna inte är tillförlitliga. Naturvårdsverket drar samma slutsats men vill ändå bibehålla de statistikserier som byggts upp trots myndigheters input om bristande kvalitet.

Naturvårdsverket föreslår även att tre nya nyckeltal som tidigare var frivilliga ska bli obligatoriska:

- antal digitala möten
- egen energiproduktion
- egna ställda miljökrav vid avrop mot statliga ramavtal.

Detta medför då en ökad administration för myndigheter och går då emot Naturvårdsverkets ambition.

Lantmäteriet anser Naturvårdsverket bör ändra sig i frågan om uppdelningen av energislag då insamling är tidskrävande och användbarheten av data bristfällig. Naturvårdsverket skriver även att miljörapporteringen är en "temperaturmätning" (se sid 37) och då förefaller en sådan detaljerad uppföljning inom energianvändning onödig och alltför omfattande.

Övergripande nivå för rapportering

Ambitionen att svara genom självskattning och fasta svarsalternativ medför en förenkling för den svarande myndigheten, vilket är positivt. Dock måste en tydlig vägledning kopplas till de olika svarsalternativen för att undvika subjektiv bedömning och därmed försvåra analyser av myndigheternas miljöarbete.

Lantmäteriet har ett antal synpunkter kopplat till de föreslagna förändringarna av frågorna i Bilaga FORMULÄR FÖR REDOVISNING AV MILJÖLEDNINGSARBETE - Del 1 Miljöledningssystemet.

Reviderade frågor

Fråga 5. Reviderad fråga: I vilken omfattning och för vilka aktiviteter med betydande direkt miljöpåverkan har myndigheten fastställt mål?

Naturvårdsverket bör förtydliga vad man menar med "omfattning". Omfattning kan ha olika innebörd och kan därmed leda till olika bedömningar från myndigheterna.

Fråga 7. Reviderad fråga: Redovisa hur väl målen har uppfyllts/är på väg att uppfyllas.

Formuleringen kan medföra att myndigheten måste uppskatta om målen är på väg att nås. Det är svårt att förutse hur stor påverkan olika framtida faktorer kan ha samt att spekulationer i en redovisning bör undvikas. Det nya kravet kan även öka den administrativa bördan för myndigheterna.

Fråga 10. Vad gör myndigheten för att begränsa miljöpåverkan från tjänsteresor och kompensera för dess negativa miljöeffekt?

Lantmäteriet anser att klimatkompensation är svår att omsätta i praktiken och därför bör frågan förändras och bisatsen "kompensera för dess negativa miljöeffekt" strykas. Om kravet kvarstår bedömer Lantmäteriet att en vägledning kan behövas.

Nya frågor

Inom vilka områden och i vilken grad har myndigheten integrerat miljöhänsyn i styrningen av verksamheten? (3 §).

Vad som avses med ”områden” och ”i vilken grad” behöver förtydligas då det finns stort tolkningsutrymme.

Lantmäteriet har i övrigt inget att erinra gällande remissen En översyn av förordningen 2009:907 om miljöledning i statliga myndigheter.

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Susanne Ås Sivborg. I den slutgiltiga handläggningen har även Lantmäteriets miljögrupp, ställföreträdande generaldirektören Anders Lundquist och hållbarhetsstrateg Patrik Blom, som varit föredragande i ärendet, deltagit.

Susanne Ås Sivborg

Patrik Blom